

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer drs. W. Koolmees
Postbus 90801
2509 LV 'S-GRAVENHAGE

Datum
28 september 2021
Kenmerk
TISB/U202100813
Telefoon
06-14418207
Bijlage(n)
-

Onderwerp

Bestuurlijke reactie op de Nota van Wijziging 'Verzamelwet SZW 2022' en het concept wijzigingsbesluit 'Besluit beslagvrije voet'

Geachte heer Koolmees,

U heeft de VNG gevraagd om een bestuurlijke reactie op de Nota van Wijziging van de 'Verzamelwet SZW 2022' en het concept wijzigingsbesluit 'Besluit beslagvrije voet'. Aan dit verzoek voldoen wij graag.

We zijn verheugd dat, mede met inzet van de VNG en alle betrokken ketenpartijen, er met de Nota van wijziging en het concept wijzigingsbesluit aan een structurele oplossing is gewerkt voor het vaststellen van de beslagvrije voet voor bijstandsgerechtigden. Dit betreft een kwetsbare doelgroep waar gemeenten zich dan ook actief voor inzetten en aandacht voor vragen.

Tegelijkertijd adviseert VNG u om een aantal inhoudelijke punten in de voorgestelde Nota van wijziging te verduidelijken om in de uitvoeringspraktijk verwarring te voorkomen. Daarnaast maken wij graag gebruik van de gelegenheid om de gemeentelijke ervaringen rondom de beslagvrije voet met het rijk te delen. We zullen ingaan op de volgende onderwerpen die betrekking hebben op het berekenen van de beslagvrije voet: de bestaanszekerheid van inwoners in relatie tot de woonkosten, de communicatie aan inwoners, de berekening bij uitzonderingssituaties en de aandacht voor het versterken van de ketensamenwerking door te komen tot een gezamenlijke richtlijn voor de woonkostenverhoging.

Voorkom verwarring bij de beslagvrije voet voor inwoners met een aanvullende bijstandsuitkering

Er is verduidelijking nodig bij de formulering van het voorgestelde artikel 475dc lid 2 Rv. Daarin wordt aangegeven dat de beslagvrije voet wordt berekend aan de hand van de geldende bijstandsnorm minus de neveninkomsten. Hieruit zou men ten onrechte kunnen opmaken dat de beslagvrije voet 95% bedraagt van het bedrag dat de gemeente verstrekt als aanvullende bijstand.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

De beslagvrije voet bedraagt echter 95% van de (op grond van de leefsituatie van toepassing zijnde) bijstandsnorm.

Voorkom verwarring bij uitzonderingen op de 95%-regel

In de Nota van Wijziging wordt aangegeven dat er uitzonderingen zijn op de 95%-regel waarbij het niet mogelijk is om een percentage te communiceren. Hierbij wordt verwezen naar artikel 475da, vijfde tot en met zevende lid, Rv. Deze artikelen maken het mogelijk om de beslagvrije voet te verhogen door het opvoeren van woonkosten. Echter, het huidige artikel 475dc Rv geeft aan dat de artikelen 475da en 475db buiten toepassing worden verklaard als de beslagvrije voet hoger is dan 95% van het maandelijkse inkomen. Op grond van de huidige wetgeving is het dus niet mogelijk om via de woonkostencorrectie een hogere beslagvrije voet dan 95% van het inkomen vast te stellen. Indien het de bedoeling van de wetgever is om bij hoge woonkosten ook voor de midden en lagere inkomens af te kunnen wijken van de 95%-regel, dient artikel 475dc aangepast te worden.

Aandacht nodig voor bestaanszekerheid bij knellende woonkosten

VNG is groot voorstander van een bredere toepassing van de woonkostencorrectie. Dit is eerder ambtelijk met uw ministerie besproken. Gemeenten hebben behoefte aan ruimte om af te wijken van de 95%-regel, zodat de woonkostencorrectie breder ingezet kan worden. Het is namelijk van belang dat inwoners die te maken krijgen met een beslaglegging kunnen blijven voorzien in hun levensonderhoud, hun vaste lasten kunnen betalen en een sluitend budget kunnen hebben voor een schuldregeling als dat nodig is. Gezien de huidige krapte op de woningmarkt en de schaarste in het aanbod van betaalbare huurwoningen, zien gemeenten veelvuldig dat inwoners met (relatief) hoge woonkosten dieper in de problemen raken door het ontbreken van de woonkostencorrectie. Er moet voorkomen worden dat de schulden van inwoners in deze situaties verder oplopen.

Communicatie aan inwoners

De beslagvrije voet is een lastig uitlegbaar begrip. Inwoners die hiermee te maken krijgen zijn verhoudingsgewijs vaker kwetsbaar of ervaren veel stress. Bij het vaststellen van de beslagvrije voet is het dan ook van belang om op begrijpelijke wijze te communiceren in welke situaties inwoners recht hebben op een herberekening. En om extra aandacht te besteden aan de situaties die kunnen leiden tot ophoging van de beslagvrije voet. Zeker wanneer dit ook mogelijk wordt bij lagere en middeninkomens. Indien dit de bedoeling van de wetgever is, is aandacht voor jaarlijkse herberekening hier ook van belang.

Verduidelijking nodig bij de berekening van de beslagvrije voet in uitzonderingssituaties

In de uitvoeringspraktijk blijkt nog veel onduidelijkheid te bestaan over hoe de beslagvrije voet berekent dient te worden in uitzonderingssituaties. Wanneer een inwoner in een inrichting verblijft, bestaat onduidelijkheid over de oude regeling waarbij wordt aangesloten en of de 95%-regel van toepassing is als de beslagvrije voet hoger is dan 95% van het inkomen. Bij een onbekende woon- of verblijfplaats bestaat onduidelijkheid over de juiste rekenmethode wanneer een inwoner openheid van zaken geeft. De VNG vraagt om een verduidelijking hierover, zodat beslagleggende partijen een uniforme richtlijn krijgen om de beslagvrije voet in uitzonderingssituaties te berekenen. Het lijkt ons wenselijk om deze verduidelijking in de nota van wijziging op te nemen, zoals u daarin ook heeft voorzien in een verduidelijking rondom de ondeelbaarheid van de bijstandsnorm voor gehuwden.

Gezamenlijke richtlijn nodig voor de berekening van de beslagvrije voet en woonkosten

We vinden het belangrijk dat de samenwerking tussen alle ketenpartijen die betrokken zijn bij de beslagvrije voet wordt versterkt. Op deze manier kunnen we gezamenlijk inwoners met financiële

problemen effectief ondersteunen. In de uitvoeringspraktijk zien we dat er onduidelijkheid bestaat over welke woonkosten meegenomen moeten worden in de woonkostenverhoging van de beslagvrije voet. Het is van belang om vanuit de coördinerende rol van SZW te komen tot een gezamenlijke richtlijn, zodat iedereen die te maken heeft met de beslagvrije voet (beslagleggende partijen, inhoudingsplichtigen, maar ook schuldhulpverleners et cetera) hetzelfde uitgangspunt hanteert. De VNG denkt graag met u mee om te komen tot deze richtlijn.

Wij vertrouwen erop u met het bovenstaande voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized initial 'D' followed by a long horizontal line and a shorter horizontal line below it.

mr L.K. Geluk
Algemeen directeur